

مطالعه اثر روش ارزیابی کیفیت جوجه‌های یک روزه بر اساس طول بدن بر عملکرد و پاسخ ایمنی طیور گوشتی

اسماعیل پناهی^{۱*}، محمدرضا عابدینی^۲، کاظم کریمی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد گرایش مدیریت علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین

۲- استادیار گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین

خلاصه

به منظور مقایسه اثر طول بدن جوجه‌های گوشتی بر فراسنجه‌های عملکردی شامل افزایش وزن روزانه، خوراک مصرفی و ضریب تبدیل غذایی، و بررسی سیستم ایمنی بدن، تعداد ۳۲۰ قطعه جوجه گوشتی یک روزه از راس به طور تصادفی به ۴ گروه تقسیم گردیدند، به طوری که هر گروه شامل ۴ تکرار ۲۰ قطعه‌ای بود. تیمارهای آزمایشی شامل (۱) تیمار شاهد (به صورت مخلوط)، (۲) تیمار L1: جوجه‌هایی که طول بدن آنها بین ۱۸/۰۰ تا ۱۹≥ سانتی‌متر بود، (۳) تیمار L2: جوجه‌هایی که طول بدن آنها بین ۱۹ تا ۲۰≥ سانتی‌متر بود و (۴) تیمار L3: جوجه‌هایی که طول بدن آنها بین ۲۰ تا ۲۱≥ سانتی‌متر بود، بودند. متغیرهای اندازه‌گیری شده شامل: افزایش وزن بدن، خوراک مصرفی، ضریب تبدیل و فاکتورهای اندازه‌گیری لاشه از جمله وزن لاشه، پانکراس، غده بورس فابرسیوس، کبد، طحال، قلب، سنگدان و روده کوچک بودند. به منظور تعیین اثر احتمالی تیمارها، در پاسخ آنتی‌بادی نسبت به تزریق آنتی‌ژن گلبول قرمز گوسفند در ۳۵ روزگی تزریق آنتی‌ژن و در ۴۰ روزگی خون‌گیری صورت گرفت و همچنین برای ایمنی سلولی در روز ۳۵ دوره آزمایش، ضخامت پرده نازک بین دو انگشت پای راست قبل از تزریق و ۲۴ و ۴۸ ساعت بعد از تزریق ۱۰۰ میکروگرم فیتوهماگلوآنتین P اندازه‌گیری شدند. آنالیز داده‌ها نشان داد که پارامترهای افزایش وزن روزانه در سنین ۴۲-۲۵ و ۲۵-۱ روزگی تحت تاثیر طول بدن قرار گرفتند ($P \leq 0/05$). همچنین پارامترهای خوراک روزانه (۴۲-۲۵ روزگی) و خوراک مصرفی در کل دوره (۴۲-۱ روزگی) نیز تحت تاثیر طول بدن قرار گرفتند ($P \leq 0/05$), هرچند که ضریب تبدیل غذایی در هیچ‌کدام از دوره‌های زمانی تحت تاثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفتند ($P \leq 0/05$). به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که جوجه‌های بزرگتر عملکرد بهتری به لحاظ افزایش وزن در انتهای دوره داشتند، هرچند به نظر می‌رسد مطالعات بیشتری لازم است تا بتوان نتایج قطعی‌تری گزارش نمود.

کلمات کلیدی: جوجه‌های گوشتی، فراسنجه‌های عملکردی، سیستم ایمنی، طول بدن جوجه

* Corresponding author: Esmail Panahi
Email: panahi.smail@yahoo.com